

YAZIM KURALLARI

Birleşik Kelimelerin Yazımı 1

BİTİŞİK YAZILAN BİRLEŞİK KELİMELER

❖ **Ses düşmesine** uğrayan bileşik sözcükler bitişik yazılır.

cumartesi (cuma ertesi)
niçin (ne için),
birbiri (biri biri)

❖ “**Et-**” ve “**ol-**” yardımcı eylemleriyle birleşirken **ses düşmesine, ses değişmesi veya ses türemesine** uğrayan bileşik sözcükler bitişik yazılır.

kaybolmak (kayıp olmak)
hissetmek (his etmek)
darbetmek (darp etmek)

❖ Sözcüklerden **her ikisi** veya **ikincisi**, birleşme sırasında benzetme yoluyla **anlam değişmesine** uğradığında bu tür birleşik sözcükler bitişik yazılır.

KUŞ + BURUN = KUŞBURNU

Bitki adları: kuşburnu

Hayvan adları: karagöz

Hastalık adları: itdirseği

Alet ve eşya adları: kargaburnu

Biçim, tarz, tür, motif adları: balıksırtı

Yiyecek adları: dilberdudağı

Oyun adları: beştaş

Gök cisimlerinin adları samanyolu

Renk adları: vişneçürüğü

Oğlu, kızı sözleri: eloğlu

❖ “-a, -e, -ı, -i, -u, -ü” zarf-fiil ekleriyle “bilmek, vermek, kalmak, durmak, gelmek, görmek, yazmak” eylemleriyle yapılan fiiller bitişik yazılır.

yapabilmek
uyuyakalmak
gelivermek
düşmeyegör,
gidedurmak
düşeyazmak

❖ İkinci kelimesi

“-an / -en, -r / -ar / -er / -ır / -ir, -maz / -mez, -mış / -miş” sıfat-fiil eklerini alarak kalıplaşan birleşik sözcükler bitişik yazılır.

ağaçkakan
hacıyatmaz
çokbilmiş
yurtsever

❖ Bir veya iki ögesi **çekimli fiil** olan birleşik kelimeler bitişik yazılır. **(-di, -r)**

imambayıldı
şıpsevdi
uyurgezer
biçerdöver

❖ Bir veya iki ögesi **emir kipiyle** kurulan kalıplaşmış birleşik kelimeler bitişik yazılır.

alaşağı
ateşkes
yapboz
çekyat

❖ Somut olarak **yer bildirmeyen “alt, üst, üzeri”** sözlerinin sona getirilmesiyle oluşan birleşik sözcükler bitişik yazılır.

gözaltı
ayakaltı
bilinçaltı
akşamüzeri
suçüstü...

Not: **Somut** olarak **yer bildirirse** ayrı yazılır

su altı
böbrek üstü bezi
deri altı

❖ **Şehir, kent, köy, mahalle, dağ, tepe, deniz, göl, ırmak, su** vb. sözcüklerle kurulmuş sıfat tamlaması ve belirtisiz ad tamlaması kalıbındaki yer adları bitişik yazılır.

Akşehir

Taşılıçay

Elmadağ

Batıkent

Yeşilırmak

❖ İki veya daha çok sözcükten oluşmuş **Türkçe yer adları** bitişik yazılır.

Çanakkale

Beşiktaş

Kabataş

❖ **Kişi adları ve unvanlarından** oluşmuş mahalle, meydan, köy vb. yer ve kuruluş adlarında ise gelenekleşmiş olarak bitişik yazılır.

Kemalpaşa

Bayrampaşa

❖ **Baş** sözcüğüyle oluşturulan sıfat tamlamaları:

başbakan

başkomutan

başöğretmen

başrol

❖ Bir topluluğun yöneticisi anlamındaki “**başı**” sözüyle oluşturulan belirtisiz isim tamlamaları:

aşçıbaşı

binbaşı

❖ **Ağa, bey, efendi, hanım, nine vb.** sözlerle kurulan birleşik kelimeler:

ağabey

hanımefendi

hacıağa

❖ **Bazı belirsizlik sıfat ve zamirleri gelenekleşmiş olarak bitişik yazılır.**

biraz

birçoğu

birkaç

hiçbir

birkaçı

hiçbiri

birtakım

herhangi

birçok

❖ **Ev** sözcüğüyle kurulan bileşik sözcükler bitişik yazılır.

aşevi

bakımevi

doğumevi

İstisna: bağ evi, dağ evi, kuş evi

❖ **Hane, name, zade** kelimeleriyle oluşturulan birleşik kelimeler bitişik yazılır.

dershane

beyanname

haramzade

NOT postane, pastane, hastane, eczana

❖ “**-zede**” ile oluşturulmuş birleşik kelimeler bitişik yazılır.

depremzede

kazazede

❖ **Farsça** kurala göre oluşturulan sözler bitişik yazılır.

Kuvayımilliye

Misakımillî

ehlibeyit

gayrimenkul

❖ **Arapça** kurala göre oluşturulan sözler bitişik yazılır.

darülaceze

şeyhülislam

aleykümselam

inşallah

❖ **Müzikte** kullanılan **makam adları** bitişik yazılır.

acembuselik
muhayyerkürdi

❖ **Kanunda** bitişik geçen veya bitişik olarak tescil ettirilmiş olan **kuruluş adları** bitişik yazılır.

İçişleri
Dışişleri
Genelkurmay
Yükseköğretim Kurulu
Açıköğretim Fakültesi

❖ **Renk** adlarıyla kurulan **bitki, hayvan** veya **hastalık** adları bitişik yazılır.

akağaç
beyazsinek
mavihastalık

❖ **“ötesi”** sözcüğüyle oluşturulmuş birleşik sözcükler bitişik yazılır.

fizikötesi
morötesi
doğaötesi

